

Không có gì gì thích rõ ràng sự khác biệt giữa khuynh hướng Cộng Hòa và khuynh hướng Dân Chủ tại Hoa Kỳ bằng hai câu nói của tổng thống Ronald Reagan và Barack Obama với vai trò của chính phủ.

Ngày 20/1/1981 trong bài diễn văn nhậm chức tổng thống Reagan nói: “Trong cuộc khủng hoảng hiện nay, chính phủ không phải là giải pháp, chính phủ chính là vấn đề của chúng ta” (nguyên văn: In this present crisis, government is not the solution to our problem; government is the problem).

Tổng thống Obama, trong bài diễn văn nhậm chức ngày 20/1/2008 thì nói: “Chúng ta không còn thắc mắc chính phủ quá lớn hay quá nhỏ, thay vào đó chúng ta hỏi chính phủ có làm việc hiệu quả không – có tạo ra công ăn việc làm lành mạnh, có chi trả sẵn sàng sức khỏe tốt, có giúp đỡ người nghèo hay không...” (nguyên văn: The question we ask today is not whether our government is too big or too small, but whether it works — whether it helps families find jobs at a decent wage, care they can afford, a retirement that is dignified.)

Điểm với tổng thống Reagan, điểm diễn cho khuynh hướng Cộng Hòa, nguyên tắc cung cấp là bàn tay vô hình điều khiển nền kinh tế quốc gia. Và chính sách thuế khóa của chính phủ nên thích hợp (chính yếu là giảm thuế) sẽ tạo điều kiện cho giải pháp nền tảng đúng lúc đúng chỗ mang lại sự thịnh vượng. Nếu chính phủ dùng quyền viết ngân sách để đánh thuế cao rồi dùng tiền thuế bỏ vào các chương trình chi tiêu và trợ cấp để nhả tiền sinh hoạt xã hội thì nền kinh tế sẽ héo mòn như một cái cây cằn đọt khô rồi đổ về phía vực thẳm tăm tối. Nói cách khác chính phủ sẽ là nguyên nhân của một vấn đề nếu can thiệp vào sự vận hành của luật cung cấp.

Những người Dân Chủ hiểu luật cung cấp là cốt lõi của một nền kinh tế tự do, và vai trò quan trọng của các ngân hàng và các doanh nghiệp trong một nền kinh tế, những họ không khoản trợ vào tay các nhà tảng. Nếu đó hoàn toàn tự do không có sự kiểm soát của chính phủ, lòng tham (bản tính tự nhiên của con người) sẽ làm các nhà tảng bóp méo sinh hoạt kinh tế và đến một lúc nào đó khủng hoảng kinh tế sẽ bộc phát.

Một khác trong thế giới tảng của luật cung cấp thành phần có khả năng trí tuệ và đa năng sẽ chiếm lĩnh thế giới phong, tích lũy một tài sản lớn tài sản quốc gia tạo ra sự chênh lệch khả năng kinh tế giữa các tầng lớp trong xã hội. Cho nên những người Dân Chủ chủ trương chính phủ phải

nhúng tay vào sinh hoạt kinh tế, dùng quyền ngân sách để phân phối tài nguyên quốc gia sao cho sự vận hành đúng và đúng của luật cung cầu không trở thành méo mó to ra bề mặt công xã hội.

Nói chung người Cộng Hòa hay người Dân Chủ đều biết gì về kinh tế thị trường và sự cần thiết của sự can thiệp của chính phủ. Cái khác biệt là mức độ.

Kinh tế thị trường huy động sức người sức của huy động những nguồn lực theo chu kỳ to ra khỏi vòng kinh tế. Trong khi sự can thiệp quá nặng tay của chính phủ to ra sự trì trệ kinh tế. Cho nên ai cũng thấy sự cần đúng của sự vận hành của luật cung cầu và sự can thiệp của chính phủ là cần thiết.

Và đó là lý do tại sao tại Hoa Kỳ qua các cuộc bầu cử để nhấc ghế Dân Chủ và để Cộng Hòa thay phiên nhau cầm quyền để sinh hoạt kinh tế (và qua đó sinh hoạt chính trị) được đi lên như một vòng quay, và tại sao nếu để ng này vào tòa Bạch cung thì để ng kia thôi ng nếm Quốc hội để làm nhiệm vụ để đi tiếp đi lên như vì mô các chính sách kinh tế làm cho sinh hoạt xã hội được hài hòa.

Trên thực tế, Lực lượng Tội Bội n và Sự Can thiệp của Chính phủ là hai điểu điểu cần thiết và bổ túc cho nhau. Tuy nhiên mức độ do điểu kiện kinh tế phi chuyển để “chính trị” thị trường ng thế này sang thế ng thế khác bởi quy định của dân qua bầu cử thì phe mặt quyền chính trị thế ng có khuynh hướng để kháng để cầm hãm phe thế ng thế không đi quá đà trong các chính sách mặt, để ng thế i chuần bề thế chính trị cho khuynh hướng của mình.

Và khi sự chuyển để chính trị là kết quả của một tình trạng kinh tế xã hội và kinh tế thì phe n ng để kháng càng mạnh mẽ. Và điểu này giúp thích sự phản kháng để y m u sức để ng phái của để ng Cộng Hòa để i với luật kích thích kinh tế 787 để và để c để ng thế ng Obama ký ban hành ngày 17/2/2009. Các lý lẽ phản kháng (nhu quá nhiều chuyển ng trình chi tiêu, quá nhiều chuyển ng trình trả cấp, chuyển ng trình phi lý như giúp những người mất nhà do hi thi u trách nhiệm khi vay tiền mua nhà biết rằng mình không có khả năng trả ...) để u h u lý trên mặt lý thuyết nhưng không h u lý trên mặt thực tế. Khi cơn bão đang hi thế p để nh t sinh phần ng thu c c n n ng và ch a trả bi n ch ng h n là n ng và ch a trả nguyên nhân có tính dài hạn. Và đó là bề n ch t và n i dung của luật kích thích kinh tế 787 để m kim.

Trong 8 năm cầm quyền tổng thống George W. Bush áp dụng đồng nghĩa lợi ích kinh tế thu nhập từ bần đói trên hai nguyên tắc làm kim châm tổng thống Reagan là (1) giúp đỡ cho các doanh nghiệp phát triển làm ăn, tin rằng người nghèo sẽ được hưởng phúc lợi theo (trickle –down economics) và (2) giảm thuế - nhất là giảm thuế cho những người giàu có, những tay bần – đói các nhà bần có thêm tiền để đầu tư làm cho nền kinh tế chuyển vận mang lại phúc lợi cho xã hội (supply-side economics).

Tuy nhiên chính phủ Cộng hòa đã tạo ra một khung cảnh sinh hoạt kinh tế thiêu thiếu kiểm soát đã đến quá đáng và lợi dụng. Giữa thị trường (tổng thống Reagan là Wall Street và Main Street – Thị trường Chứng khoán và Ngân hàng) được thả do do sự phá bỏ các khâu kiểm soát (regulations) trở nên làm ăn thiêu thiếu nguyên tắc. Ngân hàng Trung ương giảm lãi suất quá thấp và quá lâu, các dân biểu kiểm phiếu bằng cách khuyến khích mua nhà dù không đủ điều kiện và làm ngơ trước việc đầu tư hi vọng đã đưa đến cuộc khủng hoảng kinh tế bùng nổ vào tháng 9/2008. Sau gần 6 tháng (9/2008 – 2/2009) các cơ sở tài chính lớn và các ngân hàng khép cửa kinh tế quốc gia hoàn toàn sụp đổ và một nhất là sự lung lay của hai đại ngân hàng còn sống sót là Bank of America và City Bank. Đây là cuộc khủng hoảng kinh tế lớn nhất và trầm trọng nhất kể từ cuộc đại khủng hoảng năm 1929.

Và đã có khủng hoảng kinh tế thì chính phủ phải can thiệp.

Đó là điều tổng thống xẩy ra nhất nguyên tắc, mặc dù một lần xẩy ra điều có cuộc tranh cãi giữa các chính trị gia và các nhà kinh tế về mức độ và sự hiệu quả của những pháp chế.

Trong cuộc đại khủng hoảng năm 1929 tổng thống Franklin D. Roosevelt đã thành lập Tổng Cục Tìm Việc Làm (Work Projects Administration – WPA) tạo ra 8 triệu công ăn việc làm, thành lập chương trình An sinh Xã hội (Social Security) cho người nghèo hưu và người già cũng như các cơ chế bảo vệ và kiểm soát như FDIC (Federal Deposit Insurance Commission) và SEC (Securities & Exchange Commission) . Trong cuộc khủng hoảng tháng 9/2008 tổng thống Bush cũng đã khêu gọi quốc hữu hóa hai đại công ty cho vay tiền (chính yếu để mua nhà) sự nghiệp Fannie Mae và Freddie Mac và với vàng thông qua luật cho phép Bộ Tài chính tiêu 700 tỷ mỹ kim cứu nguy các cơ sở tài chính nông nghiệp của nền kinh tế quốc gia đang trên đà sụp đổ.

Và sau khi tổng thống Obama nhậm chức, công việc đầu tiên của ông là thúc đẩy quốc hội, và chế độ y mĩ thuật đã ký ban hành ngân sách kích thích kinh tế (stimulus package) 787 tỷ mỹ kim giảm gần 25% giảm thuế theo yêu sách của đồng Cộng hòa, và còn lợi cho các chương trình tạo công ăn việc làm ngay trước mắt và xây dựng căn bản hạ tầng cho sự phát triển bền

vấn đề như sẽ ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế, công nghệ, trình độ học vấn, hệ thống giáo dục toán đa dạng (broadband), chất lượng trình độ năng lực công nghệ ...

Các nhà kinh tế học cũng như một số dân biểu quốc hội Mỹ đang Củng Cố cho rằng ngân sách 787 kích thích kinh tế của tổng thống Obama không giúp đỡ căn bệnh cho sự phát triển dài lâu như sẽ giúp thu nhập cho người tiêu dùng và khuyến khích giúp đỡ các doanh nghiệp. Họ quên rằng các chính sách trên đã được thi hành trong 8 năm của Bush và vì quá tin vào sự nhích mồm của thuyết supply-side và trickle-down quên rằng chính sách này sẽ khiến cho tình trạng nguy ngập hôm nay.

Ngay cả ta phê bình đảng Dân Chủ và ông Obama đang áp dụng nguyên tắc xã hội chủ nghĩa của Âu châu, họ vẫn luôn luôn làm cho Hoa Kỳ trở nên nghèo khó hơn những nước Âu châu. Sự phê bình này có giá trị cho Hoa Kỳ là một nước tiêu dùng và nền kinh tế tiêu dùng cung cấp của nó đã giúp nước Mỹ thành công kinh tế thế giới. Nhưng sự phê bình không có giá trị cho là nếu không tìm thấy ở Âu châu hóa nền kinh tế Hoa Kỳ thì trong bão táp kinh tế 2008 này có thể sẽ làm tê liệt quốc gia. Các nước Âu châu không phải bỗng nhiên có một chế độ kinh tế tiêu dùng để mà nước xã hội chủ nghĩa hiện nay, trong đó sự giúp đỡ người yếu kém trong xã hội cũng cần thiết như sự phát triển kinh tế. Là một lục địa già và cũ (Old Europe - theo lời của cựu bộ trưởng quốc phòng Donald Rumsfeld) Âu châu đã trải qua một thời kỳ thách thức, và có thể họ đang chờ đợi cái gì đó pháp mà họ cho là tốt hơn.

Chứng minh kích thích kinh tế tổng thống Obama và ký ban hành sẽ làm chậm lại đà suy thoái kinh tế hiện nay, đó là điều không cần bàn cãi. Điều cần bàn cãi là nó có giúp cho nền kinh tế phục hồi hoàn toàn hay không, và một câu hỏi then chốt khác là họ lý giải thâm hụt ngân sách (điều có thể kích thích kinh tế) là một gánh nặng con cháu chúng ta có kham nổi hay không. Vấn đề của Hoa Kỳ trên thế giới sau cuộc khủng hoảng này hoàn toàn lệ thuộc vào đáp số của hai câu hỏi trên.

Nhìn rộng ra, hình ảnh chính trị và kinh tế thế giới biến chuyển qua lại giữa hai quan niệm phát triển kinh tế và an sinh xã hội. Khi tình trạng phát triển kinh tế gặp trở ngại như suy thoái kinh tế đe dọa an sinh xã hội thì các biện pháp mang lại an sinh xã hội trở thành ưu tiên. Khi các biện pháp quá chú trọng vào an sinh xã hội làm cho kinh tế bế tắc thì đó là lúc giới cầm quyền cần thiếp của chính phủ đến nền kinh tế để cứu trợ.

Khi những người lập quốc Hoa Kỳ hình thành trên căn bệnh một chế độ độc đảng, một bên Củng Cố cho rằng phát triển là chính (dân sinh sự được phục vụ do thành quả của kết quả

---

5 / 6

hay sự can thiệp quá sâu của nền kinh tế xã hội tàn phá nền kinh tế Mác Xít. Có thể rằng Cộng sản Trung quốc đã phạm những sai lầm đáng kể nhưng không thể giải thích chính thống và toàn diện nếu tiếp tục đổ lỗi kinh tế dựa vào xuất phát điểm là chính nghĩa hiện nay và đàn áp mọi tiếng nói trái lập của nhân dân. Với công thức mới rằng Cộng sản Trung quốc chuần bị cho đời lập lên tiếng qua khuynh hướng Lý Khố C (hoặc ngược lại qua khuynh hướng Tập Cận Bình nếu khuynh hướng Lý Khố C cộng quyện). Mèo trắng mèo đen đều có ích nếu duy trì được sự chính thống của đảng. Và vào đời hội thứ 18 tùy theo rằng Cộng sản Trung quốc chọn đường lối ưu tiên phát triển hay ưu tiên chăm lo dân sinh nên đến xã hội mà ông Tập Cận Bình hay Lý Khố C cộng sự được bầu vào chức vụ Tổng bí thư.

Nếu quả thật đây là thâm ý chính trị của đảng Cộng sản Trung quốc thì chuyển biến này sẽ tạo ra một Trung quốc mới khung cảnh chính trị không khác gì Cộng hòa và Dân Chủ tại Hoa Kỳ.

Âu, Á, Tội Bùn chính nghĩa và Xã Hội chính nghĩa gặp nhau ở đây. Và cuối cùng công thức xã hội Âu châu, một xã hội có thể do dân chủ, có một nền chính trị đa đảng và một chế độ xã hội trong đó người không may mắn và ít khả năng vẫn có thể sống chứ không bị chôn vùi dưới lớp gạch nặng nề của các đại ngân hàng và của các đại công ty sẽ là cái xã hội mà Hoa Kỳ và Trung quốc vẫn khao khát được tận hưởng xuất phát hoàn toàn từ lợi ích chung với nhau sẽ cùng đi đến.